

Παρεμβάσεις στην σύγχρονη κοινωνία - Τόμος Α΄

‘Ο βουλευτής πού μέ ρώτησε ἦταν γιατρός. Τό ἐρώτημά του ἦταν τί πρέπει νά κάνη ἡ ἱατρική ἐπιστήμη ὅταν ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἓνα ἔμβρυο ἔχει λευχαιμία, καί φυσικά θά ταλαιπωρηθῆ ἡ μητέρα καί τό ἴδιο τό παιδί.

‘Η ἀπάντησή μου ἦταν ἡ ἀκόλουθη:

‘Η ἱατρική ἐπιστήμη βλέπει διαφορετικά τά πράγματα ἀπό ὅ,τι ἡ Ἐκκλησία. Για παράδειγμα νά ποῦμε ὅτι μπορεῖ στό σῶμα νά εἶναι ἐλαττωματικό τό παιδί, ἀλλά ἔχει ψυχὴ ἀθάνατη. Τό σῶμα δέν συνιστᾶ τόν ὅλο ἄνθρωπο, ἀλλά ἄνθρωπος εἶναι τό συναμφότερο, ἀποτελούμενος ἀπό ψυχὴ καί σῶμα. Μπορεῖ κάποιος ἄνθρωπος στό σῶμα νά εἶναι ἐλαττωματικός, ἀλλά εἶναι δυνατόν νά ἀποδειχθῆ ὁ μεγαλύτερος εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐμεῖς δέν ἔχουμε τό δικαίωμα νά στερήσουμε ἀπό κάποιον τὴν ζωὴ. Χορηγὸς τῆς ζωῆς εἶναι ὁ Ἰδιος ὁ Θεός. ‘Ο ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς λέγει ὅτι ὑπάρχουν τά «ἐφ’ ἡμῖν» καί τά «οὐκ ἐφ’ ἡμῖν», δηλαδή αὐτά πού ἐξαρτῶνται ἀπὸ μᾶς, καί αὐτά πού δέν ἐξαρτῶνται ἀπὸ μᾶς. ‘Η ζωὴ δέν πρέπει νά ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν δικὴ μας ἐπιλογή.

Δημογραφικό πρόβλημα καί Ἐκκλησία

* * *

‘Υπάρχουν, βέβαια, μερικοὶ πού ἰσχυρίζονται ὅτι τούς ἔκαναν μάγια οἱ ἄλλοι καί γι’ αὐτό ὑποφέρουν στὴν ζωὴ τους. Μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι αὐτό εἶναι ἡ πιὸ εὐκόλη διέξοδος στό πρόβλημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ. Τίς περισσότερες φορές πάσχουμε καί ὑποφέρουμε ἀπὸ τά πάθη πού ἔχουμε μέσα μας, ἀπὸ τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὴν μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τὴν ἀπουσία τῆς προσευχῆς, καί ὄχι ἀπὸ τά μάγια πού κάνουν οἱ ἄλλοι. Γιατί, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐξομολογῆται καί ζῆ τὴν μυστηριακὴ

ζωή τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν ἔχη τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ, τότε ὁ διάβολος δέν ἔχει δύναμη ἐπάνω του.

Μαγεία καί μάγοι

* * *

Ἑρώτηση: Ποιά εἶναι ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας γενικά γιά τίς ἐκτρώσεις;

Ἀ π ά ν τ η σ η: ... Ἡ ζωή εἶναι δῶρο τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο, εἶναι καρπός τῆς δημιουργικῆς ἐνέργειας τοῦ Θεοῦ, γι' αὐτό κανεῖς δέν ἔχει δικαίωμα νά τήν καταστρέψη. Μπορεῖ κανεῖς νά ἔχη ἐξουσία πάνω σέ ὅ,τι δημιουργεῖ. Ὅπως οἱ συγγραφεῖς ἔχουν πνευματικά δικαιώματα σ' αὐτά πού γράφουν, ὅπως κάθε δημιουργός ἐξουσιάζει τά δικά του ἔργα, τό ἴδιο γίνεται καί μέ τήν ζωή. Χορηγός τῆς ζωῆς εἶναι ὁ Θεός, γι' αὐτό ὁ ἄνθρωπος δέν ἔχει δικαίωμα νά τήν ἀφαιρῇ. Σέ μιά τέτοια περίπτωση ἀφαρπάζει τό δικαίωμα τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία γιά τίς ἐκτρώσεις

* * *

Ἑρώτηση: Τί νομίζετε γιά τήν θεσμοθέτηση τῆς εὐθανασίας;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ Ἐκκλησία στέκεται μέ σεβασμό ἀπέναντι στήν ζωή καί τόν θάνατο. Ἐπειδή τόν χρόνο τῆς βιολογικῆς ζωῆς τόν θεωρεῖ ὡς σωτηριώδη χρόνο, γι' αὐτό δέν δέχεται τήν διακοπή τῆς ζωῆς. Παράλληλα ὁμως δέν ἀποβλέπει ἀπλῶς καί μόνον στήν παράταση τῆς λεγομένης βιολογικῆς ζωῆς, ἀλλά μέ τήν ὅλη ζωή της ἀποβλέπει στήν ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου, στήν ἀπόκτηση τῆς λεγομένης πνευματικῆς ὑποστάσεως. Οὐσιαστικά ἀποβλέπει στήν ὑπέρβαση τοῦ θανάτου.

Ἐκκλησία καί εὐθανασία

* * *

Ἑρώτηση: Θά ἤθελα νά πληροφορηθῶ ποιά εἶναι ἡ ἄποψη

τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιά τήν καύση τῶν νεκρῶν. Ἀκούω ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀντιδρᾷ στήν καύση. Εἶναι λόγοι δογματικοί;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δέν νομίζω ὅτι εἶναι ἀπόλυτα δογματικό τό θέμα. Αὐτό φαίνεται ἀπό τό ὅτι στά Συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας ὑπάρχουν πολλοί μάρτυρες οἱ ὁποῖοι τελείωσαν τήν ζωή τους μέ τήν φωτιά, γι' αὐτό γράφεται «πυρί τελειοῦται». Ὅπως ἐπίσης ὑπάρχουν καί ἄλλοι ἄνθρωποι πού κήκκαν ἀπό τήν φωτιά, κατά τήν ἐκτέλεση τῆς ἐργασίας τους. Δέν σημαίνει ὅτι τά σώματα αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων δέν θά ἀναστηθοῦν. Κάτι τέτοιο θά ἦταν παράλογο καί ἀνορθόδοξο ...

... Ὅταν ὑπάρχει Χριστιανός πού θέλει τήν καύση τοῦ σώματος του δείχνει ὅτι δέν πιστεύει στήν ἀξία πού ἔχει, ὅτι δέν τό σέβεται, ὅτι ἀρνεῖται τήν ἀνάσταση τῶν σωμάτων, ἐπηρεασμένος ἀπό διάφορες ξένες αἰρετικές ἀντιλήψεις. Μόνο ἀπό αὐτήν τήν ἄποψη ὑπάρχει δογματικό πρόβλημα.

Ἐρώτηση: Ἐχετε κάνει ιδιαίτερες ἐρευνες μεταξύ τοῦ κόσμου γιά νά διαπιστώσετε πῶς ἀντιμετωπίζει αὐτό τό θέμα;

Ἀ π ά ν τ η σ η: ... Ἐκεῖνο πού γνωρίζω καλά ὡς ἱερεὺς εἶναι ὅτι τά ἦθη καί τά ἔθιμα τοῦ λαοῦ, ἐκφράζουν πολύ καλά τίς ιδέες καί τίς ἀντιλήψεις του. Ὅλα τά ἔθιμα πού συνδέονται μέ τήν κηδεῖα, τήν ἐκφορά τοῦ νεκροῦ, τά νεκρόδειπνα, τά μνημόσυνα, τήν σχέση μέ τό μνήμα, τήν ἀνακομιδή τῶν λειψάνων, δείχνουν τήν ἀγάπη τοῦ λαοῦ πρὸς τόν κεκοιμημένο. Αἰσθάνεται κοινωνία μέ τούς νεκρούς ...

... Ὑπάρχει καί μιὰ ἄλλη πραγματικότητα πού τήν γνωρίζει πολύ καλά ὁ λαός μας. Εἶναι ἡ ποιμαντική τῶν λειψάνων καί τῶν τάφων. Δηλαδή, ἀπό τά λείψανα καταλαβαίνουμε, ἂν ὁ ἄνθρωπος ἔφθασε στήν θέωση καί μπορεῖ νά πρεσβεύη γιά μᾶς στόν Θεό. Τά ἄφθαρτα λείψανα κάνουν θαύματα, οἱ τάφοι τῶν ἁγίων γίνονται πόλοι ἔλξεως πολλῶν Χριστιανῶν, οἱ ὁποῖοι βρῖσκουν λύσεις στά προβλήματά τους. Ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχου-

με πολλά πλεονεκτήματα στό σημείο αυτό, καί ἔτσι καταλαβαίνουμε πολύ καλά τήν ἀξία τῶν λειψάνων. Οἱ ξένοι λαοί δέν ἔχουν μιά τέτοια ἐμπειρία, γι'αὐτό καί εὐκόλα καΐνε τούς νεκρούς ...

... Καί ἡ σύγχρονη ἐπιστήμη τῆς θανατολογίας κάνει πολύ λόγο γιά τήν θεραπευτική ἀξία τῆς κηδείας καί γενικά ὄλων τῶν νεκρικῶν ἐθίμων. Καί μάλιστα ὑπογραμμίζει ὅτι ἕνα νεκρικό ἔθιμο πού ἐπικράτησε γιά μεγάλο χρονικό διάστημα δέν πρέπει εὐκόλα νά καταργῆται.

Ἡ καύση τῶν νεκρῶν